

Magistrale Derde van Bruckner in het Concertgebouw

★★★★☆

► Chef-dirigenten lijken elkaar de maat te willen nemen met de *Derde* van Bruckner.

► Het KCO speelt verbluffend.

Klassieke muziek

AMSTERDAM Mariss Jansons, de chef van het Koninklijk Concertgebouworkest, die zich in juni tijdens een Olivier Messiaenproject plotseling moest laten vervangen wegens hartritmestoornissen, dirigeerde donderdag een zomerconcert van het KGO alsof er niets aan de hand is geweest.

Er klonk een magistrale *Derde Symfonie* van Bruckner. Een uur lang gecelebreerd als een heilig sacrament van de orkestrale fluistering, doorbroken met satanische erupties van hoorns, trompetten en trombones.

En nu maar horen hoe Valeri Gergjev die *Derde* Bruckner gaat aanpakken, in september in Rotterdam. En straks, in februari, maar eens zien in welk licht Riccardo Chailly die *Derde* van Bruckner plaatst, als hij naar Amsterdam komt met het Gewandhausorkest Leipzig.

Ze zullen ieder hun eigen opvatting hebben over de te spelen 'versie' van Bruckners *Derde*. Jansons is aanhanger van een ingekorte, zogenoemde *Versie-1889* die elders wat uit de mode is geraakt.

Maar verder lijkt het of de dirigenten het hebben afgesproken:

ze willen elkaar de maat nemen.

Over het Nederlandse muziekleven trekt de komende weken een sterrenregen van chef-dirigenten en hun voorgangers en opvolgers. Jansons' voor-voorganger Bernard Haitink, ex-KCO, komt vrijdag naar Amsterdam met het Chicago Symphony Orchestra (met Mahler en Sjostakovitsj op de programma's). Kort daarop is Jansons' directe voorganger bij het KCO Riccardo Chailly voor het eerst terug in Nederland sinds zijn vertrek in 2004. Hij houdt het voorlopig alleen bij Rotterdam (met Mendelssohn en Ravel op de lessenaar). Bij zijn volgende tournee doet hij Amsterdam aan, met Bruckner.

Gergjev, ex-chef van het Rotterdams Philharmonisch maar nog altijd spil van een Rotterdams Gergjevfestival (Mahler, Bruckner), heeft voor zijn komende editie zijn opvolger Yannick Nézet-Séguin 'uitgenodigd als gast'. En die meet weer zijn krachten met een collega-chef in Den Haag: Nézet-Séguin heeft voor Rotterdam Beethovens *Missa Solemnis* in petto. Antwoord van Neeme Järvi en zijn Residentie Orkest, diezelfde week in Den Haag en Amsterdam: *Missa Solemnis*.

Mariss Jansons bleek zich bij zijn *Derde* van Bruckner iets zeldzaam te hebben laten welgevallen. Een meervoudig samenhangend programmaconcept. Voor zoiets zie je Jansons niet vaak zwichten. De godvrezende katholiek (en organist) Bruckner ging donderdag vergezeld van de godvrezende ka-

tholiek (en organist) Messiaen.

Jansons zette diens orkeststuk *Hymne au Saint Sacrement* uit 1932 neer in een stramien, vergelijkbaar met zijn opvatting van Bruckners *Derde*: suizelingen en prevelingen van sublieme violen en alten, omkaderd met dynamische episoden van een heftig aangezette, lichtelijk overdreven maar wel intrigerende urgentie. Als derde katholiek kwam Poulenc (geen organist) op de proppen met zijn *Orgelconcert* uit 1938. Met dubbelzinnig aplomb gespeeld door Leo van Doeselaar, en door Jansons begeleid, ook in de snaaksere passages, als betrof het een gespierde filmpartituur van Prokofjev. Het kon eigenlijk best.

Jansons, die als KCO-chef geschiedenis had kunnen schrijven door in een bestek van anderhalve week naar concerten te gaan van twee eerdere KCO-chefs zonder daar Nederland voor uit te hoeven, zal aan die primeur niet toekomen. Hij gaat zelf ook op tournee en zit, als zijn voorgangers Amsterdam en Rotterdam aandoen, met het KCO in Berlijn en Tokyo.

Roland de Beer

Messiaen, Poulenc, Bruckner. KCO o.l.v. Mariss Jansons m.m.v. Leo van Doeselaar. Concertgebouw Amsterdam (28/8).

Over Nederland trekt een sterrenregen van chef-dirigenten